

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conflictul.

Sibiu, 5 Iulie n.

Conflictul dintre Coroană și partidul independist merită să fie analizat în mod mai amănunțit, pentru că să se constată, din care parte s'a făcut greșala și s'a provocat neînțelegerea și că prin urmare pe care parte e dreptatea și procedura corectă politică?

Accentuăm, că conflictul există numai între Coroană și partidul independist, nu între Coroană și coaliție, pentru că celelalte două partide din coaliție nu cer bancă autonomă ungară, ci o cer numai independenței, iar guvernul coaliției pe tema băncii a căzut, și astfel independenței au provocat conflictul.

Să vedem deci cum s'au întâmplat lucrurile? Înainte cu trei ani Monarhul chema la conducerea țării și pe independenți, cărora le dă trei locuri în cabinet, le dă comiți supremi și secretari de stat câți voese, dar le dă și un program de muncă bine stabilit, pe care independenții se obligă a-l realiza punct de punct, în curs de doi ani, lăsând toate chestiile grele în grija unui parlament viitor, care va fi ales pe baza unei legi întocmite după cerințele vremii, cu sufragiu universal și egal, cu votare secretă și pe comune.

În loc să se țină guvernul coaliției, deci și al independenților, de acest program de muncă, stabilit în înțelegere cu Coroana, s'a pus să vârască puncte în program, despre cari n'a fost vorba la legarea pactului între Coroană și șefii partidelor coalitate. S'a provocat fără cauză conflictul cu Croația, s'a adus legea asupra naționalităților nemaghiare din patrie a lui Apponyi, s'au făcut multe alte lucruri, de care nu erau nici o trebuință, iar realizarea punctelor din pactul legat cu Coroana a fost amânată de pe o zi pe alta, astfel, că au trecut cei doi ani, și a trecut și anul

al treilea, și punctul ultim din pact, *legea despre reformele electorale*, nu a ajuns la rând, ca să fie adus la realizare.

În loc de a se pune dieta să și împlinească datoria și cu privire la această promisiune, făcută din partea ei și a guvernului Coroanei și țării, s'a scos pe plan din partea independenților chestia cu banca autonomă, și ultimul punct din pactul legat între coaliție și Coroană a căzut în baltă, pentru că guvernul, adus în strâmtoare, a trebuit să dimisioneze.

Se încep acum pertractări din partea Coroanei cu conducătorii partidului independist în chestia compunerii de nou a guvernului, dar independenții cer concesiuni. Să li se garanteze banca autonomă!... Coroana le răspunde: „Noi am legat un pact înainte cu trei ani. Din pactul acesta a rămas un punct nerezolvat. Nu vă pot face concesiuni, numai pentru că voi să împliniți aceea, la ce v'ați obligat înainte cu trei ani. Faceți întâiu legea nouă electorală, și apoi vom sta de vorbă!”

Hotărât, că punctul de vedere al Coroanei e cel corect, și că greșala s'a comis din partea independenților, cari au forțat chestia băncii, scoțându-o pe plan înainte de vreme. Și n'au dreptate independenții nici în punctul acela, că ei formează majoritatea parlamentară, deci lor li se cuvine puterea, după regulile constituționale, pentru că alegerile trecute dietale s'au făcut sub firma steagului coaliției, deci majoritatea parlamentară, eșită din alegeri, e a coaliției, nu a independenților. Mulți, foarte mulți dintre deputații kossuthisti nu ar avea astăzi scaun și vot în dietă, dacă ar fi avut pe celelalte două partide din coaliție de contră, iar nu de aliate. Și dacă mâine ar fi să se facă alegeri noi pentru dietă, iar independenții ar sta față în față cu cei din partidul constituțional, popular, poate

și cu cei din cel liberal, apoi cu naționalitățile și cu socialiștii, cu greu vor mai putea forma majoritatea parlamentară!

Dreptatea e deci pe partea Coroanei, și a făcut rău partidul independist, că n'a acceptat propunerile Coroanei, făcute prin omul ei de încredere, *Lukács László*, că nu s'apăsă făcă aceea ce era dator să facă, legea nouă electorală, ci respingând ofertul, a dat prilej de a se naște bănuiala, care se și accentuează din toate părțile, că partidul e compus din elemente de neîncredere, și are conducători, cari în fiecare zi vorbesc altcum. Un testimoniu foarte slab, atât pentru partid, cât și pentru șefii lui, și o judecată aspră, de care partidul putea să fie ferit.

Stând astfel lucrurile, nu va surprinde pe nimeni știrea venită de la Viena, că Maiestatea Sa a fost neplăcut impresionat de cele petrecute în partidul kossuthist și că, după cuvintele unui ziar vienez, a fost cuprins de un sentiment de revoltă față de acest partid, care apropierea atât de prevenitoare a Coroanei o onorează cu un categoric refuz. Și nu va surprinde pe nimeni, dacă acum într-o adevăr Coroana nu va mai pertracta cu independenții, nici direct, nici indirect, ci va da crizei o rezolvare estraparlamentară.

Criza. Domnul Kossuth, șeful partidului independist, înaintase un memorandum Maiestății Sale, în care se cuprindau propuneri cu privire la rezolvarea crizei. Memorandumul acesta dl Kossuth l'a primit zălele trecute îndăpătat, cu răspunsul, că Maiestatea Sa nu-l poate lua în considerare. Domnul *Lukács László* a fost primit și Vineri în audiență lungă, după a cărei terminare a făcut vizită ministrului comun de externe, baronului *Achenthal*, cu care a conferat multă vreme. S'a plecat apoi acasă, la Budapesta, după ce i s'a spus, că Maiestatea Sa și-a rezervat decizia finală pe săptămâna aceasta. Maiestatea Sa vrea probabil să vadă, cum decurge ședința de astăzi a dietei. Pentru că dieta, la cererea deputaților croați, a fost convocată pe astăzi la ședință, pen-

tru a se pronunța asupra casului întâmplat cu un deputat croat, care a fost arestat și condamnat la 14 zile închisoare, fără a i se fi cerut suspendarea imunității dela dietă. Se presupune, că în dietă se vor întâmpla evenimente mari, cari vor reclama luarea de măsuri extraordinare, din partea Coroanei. Se crede și aceea, că *Lukács* va mai căuta odată să ajungă la înțelegere cu independenții, iar mâine, Marți, va merge de nou la Viena. Sâmbătă a plecat și *Wekerle* la Viena, a cărui călătorie asemenea stă în legătură cu criza. Se presupune, că Maiestatea Sa i-a comunicat în audiență pe care a avut-o ieri, Duminică, la palat, că criza rămâne nerezolvată până la toamnă, deci guvernul dimisionat să rămână până atunci în funcție.

Organizarea bisericilor în Ungaria.

— Scrisori către un coleg. —

(Fine)

Constituția bisericii ev. luth. din Transilvania stă pe alte baze. Forurile în această biserică sunt în parohii presbiterul și reprezentanța mare bisericească, în protopresbiterat consistorul și sinodul protopresbiteral, și în dieceza întreagă consistorul și sinodul diecesan.

Presbiterul parohial constă din paroh, curator, bătrânii parohiei, epitropii parohiale (părinți ai parohiei) și din membri aleși în număr de 9—29, așa după cum e parohie mare sau mai mică. Alegerea să face pe patru ani, așa că tot la doi ani se alege jumătate. Presbiterul se alege din partea reprezentanței bisericești. Membrii acestei reprezentanțe sunt toți membrii din presbiteriu și cei aleși pe durata unui period de șase ani. Alegerea o săvârșesc toți membrii majoritari de sex bărbătesc ai parohiei, așa însă, că numărul reprezentanței nu poate fi mai mic de 36 și mai mare de 140. Această reprezentanță numai împreună cu presbiterul poate ține ședință. Aici se alege preotul și curatorul bisericii, precum și membrii din presbiter. Aici se stabilește remunerația și salariul funcționarilor bisericești și tot aici se censurează socotelile bisericești prezentate de presbiter. Prezentat atât al reprezentanței, cât și al presbiteriului, e parohul și numai în caz de necesitate supremă poate fi și curatorul.

Biserica ev. luth. din Transilvania are 10 protopresbiterate. Fiecare protopresbiterat își are sinodul și consistorul sau, a căror president e protopresbiterul.

Membrii sinodului sunt: protopresbiterul, curatorul, seniorul tractual, toți

FOIȘOARĂ.

Activitatea literară a Metropolitului Andrei b. de Șaguna.

(Urmare.)

de Gh. Tulbure.

Dar mai eră un motiv.

Imprejurarea, că în „cursul preoției”, ridicat de Șaguna la doi ani, se introdusese ca obiect de studiu și dreptul canonic, de asemenea reclama un manual sistematic pentru trebuințele didactice.

Spre a întâmpina toate aceste lipse, Șaguna își strânge cu grabă însemnările, le întregeste din *Pravilă*, din *Sintagma* lui Beveregins și din *manuscrisul* despre soboarele ecumenice al arhimandritului Ioan Raici, le mai confruntă cu *Pidalionul* și astfel „punându-le în rând cuvințios” le întocmește în forma unui manual, care să înfățișeze, în linii generale, icoana bisericii ortodoxe așa cum se poate desface ea din canoane.

Cartea nu se mângâieșă doar numai la biserica ortodoxă românească, ci are în vedere întreaga biserică de rit oriental; iar, purcând tot din lipsa de orientare a preoției, tratează și alte chestiuni bisericești, cari nu aparțin strâns la dreptul canonic. Astfel, îndată la început, expune cunoștințe generale despre biserică, despre lucrurile bisericești și despre datorințele juridictionale și chiar pastorale ale preoților. La alt loc se ocupă de cruce, de slujba dumnezeiică, sărbători, zidirea bisericilor, antimia,

amvon, vase și alte obiecte sfinte, tot atâtea cestiuni, cari cad în domeniul liturgic și pastoral.

Lucru firesc, că din îngrămădirea atâtor întrebări de ordin secundar și foarte feliurit nu a putut rezulta o lucrare științifică. Dar am văzut, că nici nu eră aceasta intențiunea lui Șaguna. Scopul lui imediat eră, să pună în mână clerului o carte, care, în măsura gradului său de cultură, să-i dă cunoștințele elementare din cercul chemării sale. Insuși autorul recunoaște, că nu a scris o lucrare desăvârșită („covârșită”), dar „mă mângâie cu nădejdea — zice în *precuvântare* — că ori cât de mic și de necovârșit se va părea cuiva tratatul despre canoane din opul acesta, totuși va vedea tot insul ntr'ansul o năzuială, care-l va îndemna să ierte cele nesăvârșite din el.” Cu toată necovârșirea lui termină însă cu convingerea, că manualul va aduce cu sine „o cunoștință adevărată și legiuată despre biserică și despre ale ei instituțiuni, cari prea ades au fost apropiate de cotropire”.

După *introducere*, în care se dau amintite cestiuni generale despre biserică, urmează tratarea pe scurt a soboarelor apostolești, ecumenice și locale, se pomenesc apoi cărțile canonice, începând dela cele mai vechi „condici” sau colecțiuni de canoane până la edițiunile din veacul al XIX-lea ale *Pravilei* și *Pidalionului*. O „țâiere” (capitol) deosebită e închinată traducerii canoanelor pe limba slavonă.

¹⁾ Op. cit. pag. 62.

Cunoștințe de drept canonic, în sensul strict al cuvântului, se cuprind abia în partea a doua și cea din urmă a cărții. Aici se vorbește foarte pe scurt despre ierarhia bisericească, apoi se înșiră drepturile și datorințele fețelor bisericești, izvorite din sf. scriptură și din canoanele sf. părinți. Lucrarea sfârșește cu cestiunile de caracter liturgic amintite mai sus.

Ori cât de simplu, defectuos și lipsit de sistem ni s'ar părea, după cuprins, manualul acesta, el a adus însă neprețuite foloase aceluia, pentru cari s'a alcătuit. La aceasta a contribuit de sigur și faptul, că o seria în stil foarte ușor, aproape vulgar, dar totuși bun, limpede și românesc.

Dela început trebuie să remarcăm, că în *stilul literar al lui Șaguna* se observă înrăurirea binefăcătoare a cărților bisericești, cu limba lor mlădioasă, puternică și bogată în expresiuni metaforice.

Este un fenomen caracteristic, că deși, Șaguna încă trăia: supt influința utopice mișcări literare filologice a școalei latine din vremea sa, totuși urmele acestui curent erau numai rar se pot întâmpina în scrierile sale. Fără să fie un măiestru al stilului curat românesc, un lucru, care nici nu i s'ar putea pretinde, — Șaguna știa însă cum să se ferească de expresiunile streine și în locul neologismelor obscure să prefere expresiile populare sau bisericești, pentru cari tradă un simț și o dragoste deosebită.

Aproape în toate operele sale, dar mai ales în scrierile didactice, Șaguna întrebunțează cu predilecție limba de școală, stilul de explicație, care tinde la simplitate și

preoții din tract, toți membrii din consistoriul tractual și din fiecare parohie atâția trimiși câți preoți are. Sinodul pe lângă agendele curente alege pe proto-presbiter, curator, senior, membrii consistoriali, epitropia tractuală, pe câte un period de 4 ani. Tot sinodul își alege deputații, cari trebuie să fie trecuți de 30 de ani, pentru sinodul general bisericesc. Mandatul însă nu are valoare, decât pentru ședința și programul anunțat în forurile superioare.

Consistoriul tractual constă din protopresbiter, curator, senior, doi preoți și trei mireni. Acesta e forul administrativ în tract. În unele chestii e forul întâiu judiciar, în cele recurate dela presbiteriile parohiale forul al doilea.

Diecesa asemenea are două foruri: sinodul și consistoriul diecesan. Membrii sinodului sunt: superintendentul (episcopul) curatorul diecesan, vice-superintendentul, membrii consistoriali, toți protopresbiterii și curatorii tractuali, directorii gimnaziali și din fiecare tract câte un deputat din cler și altele din mireni.

Sinodul se ține în fiecare an odată în Sibiu sub prezidiul superintendentului. Alege pe curatorul diecesan, vice-superintendent, membrii consistoriului diecesan, epitropia diecesană, pe toți pe un period de 4 ani. Sinodul este cel mai înalt for administrativ și judiciar în biserică ev. luth. din Transilvania și ca atare aduce sentințe decisiuni în toate chestiile bisericești.

Membrii consistoriali sunt: superintendentul, curatorul diecesan, vice-superintendentul, doi membri din cler și trei mireni. Sfera lui de activitate e aproape aceeași ca la consistoarele bisericești noastre.

Ar mai fi să mai amintesc ceva despre alegerile fețelor bisericești. Fiitorii preoți trebuie să se supună examenelor prescise pedagogice și teologice. După ovalificația lor și după serviciul prestat pot concura la posturile de clasa pentru care sunt ovalificați. Și anume îndată ce devine o parohie vacantă, consistoriul tractual iese concurs în fața oficioasă ou termin de 25 de zile. După ce trec zilele de concurs, același consistoriu pune lista candidaților cu ovalificația prescise și esmte în decurs de 3 zile un comisar din cler și unul din mireni pentru efectuarea alegerii. În atari comune unde numărul sufletelor trece peste 2500 drept de vot au numai membrii presbiteriului și ai reprezentanței bisericești, în cele mai mici toți membrii majoreni ai parohiei. Votarea e secretă. Dintre concurenții unul trebuie să obțină majoritatea absolută, pentru ca să poată fi declarat de ales. Eventualele recuse în contra alegerii se înaintează în decurs de 7 zile consistoriului diecesan.

Protopresbiterul și seniorul tractual se aleg din sinul preoților de sinodul tractual. Alegerea nu e pe viață, ci pe un period de patru ani. Seniorul e în caz de lipsă locșitorul protopresbiterului.

Alegerea superintendentului deja e mai complicată. Indată după devenirea în vacanță a scaunului episcopesc consistoriul general anunță cazul prin consistoarele tractuale tuturor parohiilor și provoacă tot odată protopresbiteriile parohiale, ca în decursul unui timp anumit, să-și dea votul. Presbiteriile în ziua anumită ou votare secretă aleg trei persoane din cler, ca vrednice de a ocupa

postul vacant de superintendent. Candidații aceștia ajung apoi înaintea sinoadelor tractuale, cari dintre toate persoanele recomandate de presbiteriile tractuale aleg ou votare secretă șase candidați ou majoritate de voturi. Dintre recomandânții sinoadelor tractuale apoi alege asemenea ou votare secretă și ou majoritate de voturi sinodul general o persoană vrednică ca să ocupe dignitatea de episcop. Cel ales, dacă să va întări și de Maiestatea Sa, va fi sfințit și instalat în postul seu.

Aceste sunt notele caracteristice ale constituțiilor bisericești ev. luth. din patrie. În proxima epistolă voi da deslășiri asupra constituției unei altei biserici reformate, a bisericei unitare. Dat fiind însă, ca constituția acestei biserice e simplă, în partea a doua a următoarei epistole voi descrie și treutul bisericei jido-vești, precum și organizația ei. Astfel apoi am încheiat tractarea despre constituțiile bisericești recepte autonome din patrie.

Ioan Stanciu
paroh.

Incheierea anului școlar la seminarul „Andreian”.

Sibiu, 8 Iulie n.

Eri, Duminecă, s'a făcut incheierea solemnă a anului școlar la institutul teologic-pedagogic din Sibiu. După celebrarea sfintei liturgii, în firul căreia s'a cetit rugăciunea de mulțămire, și s'a oficiat și parastas pentru odihna sufletului marelui Arhiepiscop și Metropolit Andreiu baron de Șaguna, elevii și publicul s'a întrunit în sala mare a seminarului, unde s'a făcut incheierea anului școlar ou solemnitatea obicinuită.

La orele 11 și un sfert își face apariția în sală I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Mețianu, însoțit de P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pașcaru, vicar arhiepiscopesc, de P. C. Sa Dr. Miron E. Cristea, protosinel, și de alți domni asesori consistoriali, și festivitatea se începe.

Cântă întâiu corul elevilor din seminar, frumos și precis, ou cântare potrivită, apoi își rostește discursul ocașional domnul profesor Aurel Bratu. A vorbit ou multă temeinicie despre miseriile economice ale poporului nostru dela țară, insistând, ca preoții și învățătorii „săi viitor”, deci cei ce termină acum cursurile seminariale, să-l îndemne și povățuiască cum să formeze *tovărășii* de tot felul, pentru ca să-i meargă mai bine. A explicat cum se pot forma *tovărășii* de credit, de procurarea dieritelor unelte economice, de export de oauă, înșoțiri de consum, *tovărășii* pentru cumpărarea de mori, pentru exploatarea de moșii și de păduri, pentru asigurarea vitelor, etc. Constată, că pentru a împrieteni din vreme oamenii ou ideea întovărășiiilor, e bine ca începutul să se facă în școală ou elevii, formându-se *tovărășii* de școlari, pentru procurarea de cărți și de reghise. Tot din școală se pornească apoi și munca de îndreptare în sate în cari s'a incubat patima beției.

Frumosul discours a fost acoperit la incheiere ou furtunoase aplauze, semnul, că domnul profesor Bratu a vorbit din inima tuturor celor ce i-au ascultat îndemnul și povețele.

Domnul director al institutului teologic-pedagogic, Dr. Eusebiu R. Roșca, co-

munică acum rezultatul ovalificațiilor de finea anului, făcând constatarea, că pe lângă toate greutățile ou cari are să lupte institutul și corpul profesoral, rezultatul obținut în anul acesta ou privire la înștruirea elevilor și la purtarea acestora e îmbucurător față de trecut. Cetește numele elevilor cari au dat esamenul de finea anului ou foarte bine și pe cei eșiți ou nesuficient, și în urmă mulțămeste în cuvinte calde Esceleții Sale, domnului Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, în numele său și în numele întregului corp profesoral, pentru părinteasca atențiune dată institutului și ou ocașionea aceasta, când a venit să iee informațiuni pe cale nemijlocită despre starea și progresele din seminarul „Andreian”. Mulțămeste comisariilor cari au condus esamenul final, pentru osteneală și indulgență, și mulțămeste și celor ce au onorat această sărbare școlară ou prezența lor, apoi declară anul școlar 1908/9 de încheiat la institutul teologic pedagogic din Sibiu.

Ia acumă cuvântul înaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Metropolitul Ioan Mețianu, și adresează câteva cuvinte frumoase elevilor, cuvinte de învățătură, mai ales la adresa celor ce termină cursurile și înță acum în viața practică. Le recomandă ou toată căldura frumoasele învățături cuprinse în discursul profesorului A. Bratu, pe cari dacă le pun în practică, bun și folositor lucru se vor face. Le spune, că chemarea preotească și învățătoareasă, sau se i zicem, dirigătoria preotului și a învățătorului, e mai grea decât oricare altă dirigătorie din lume. Pentru că preotul și învățătorul nu are numai chemarea să-și facă slujba, așa cum îi prescriu legile sale, ci are să mai și învețe pe alții, pe credincioșii sei, cum să trăiască și cum să muncească, pentru ca folosească se aibă, se trăiască bine și în fericire.

Ceialalți dirigători, fie de orice categorie, nu-și au legată soarta de popor, preotul și învățătorul însă da. Ca se înțeleagă mai bine elevii înșmătatea chemării preotului și a învățătorului, face ou asemenea între acești frunțași ai poporului dela sate și între conducătorii unei corăbii de pe mare, și constată, că precum aceștia trebuie să grijească neîntre rupt ca se nu se periclitze corabia, pentru că atunci se prăpădesc, nu numai cei din corabie, ci și ei înșiși, tot așa și preotul și învățătorul, dacă nu grijească de popor, dacă nu au popor, dacă nu au turmă bună și ascultătoare, nu au ce păstori. Ba pierzânduși poporul, trebuie să se prăpădească și ei. Se nu fie dată niciodată uitării înțeleapta sentință, că nu poporul e pentru noi, inteligența, ci noi pentru popor!

Ca se fie buni cărmuitori ai poporului, preotul și învățătorul, se cere dela ei un lucru: *învățtură*. Dar se mai cere și *vocațiune* și zăl, trăgere de inimă. Cine nu le are acestea, se nu se facă, nici preot, nici învățător, ci aleagăși altă dirigătorie. Preotul și învățătorul nu are numai să conducă poporul, ci are să-l și învețe. Iar pentru a-l putea învăța, trebuie ei înșiși să învețe neconștient. Să nu se mulțămescă deci nime ou cunoștințele primite în institut, ci se caute se și le completeze. Vedem cum celelalte popoare merg înainte, așa cum cere spiritul timpului, se ținem deci pași și noi ou e-le. Fiecare preot și învățător să-și aibă pe masă cărțile necesare, să-și aibă z'arele, revistele de specialitate, pentru că numai în-

vățând mereu se vor putea feriți, ei și poporul pus sub conducerea lor. Dar pe lângă învățtură, se cere să mai aibă fiecare și *credință în Dumnezeu*, deci *purtare morală* ireproșabilă. Faptele preotului și ale învățătorului se fie deci totdeauna în consonanță ou vorbele lor, ou învățăturile lor și atunci poporul va asculta de ei și le va urma lor. Dorindu-le sporii și fericire în viața practică, I. P. S. Sa imparte b'necurvântare arhierescă elevilor, iar corul întonează „Pe al nostru steag”, și la orele 12 și un sfert I. P. S. Sa părăsește sala institutului, între furtunoasele aplauze ale elevilor, însoțit de publicul ezistent, din care făcea parte: Dr. At. M. Marienescu, membru al „Academiei Române”, Dr. Eugeniu Mețianu, fise al comitatului Brașov, asesorii consistoriali: M. Voileanu, Nicolau Ivan, Lazar Triteanu, protopresbiterul Dr. Ioan Stroia, și alții.

Festivitatea încheierii anului a fost terminată.

Înștiințare.

Se aduce la cunoștința onoratului public român, că cursurile „Școlii pentru economia și industria de casă” se încep în 1 Septemvrie n.

Școala are o secțiune economică și una industrială.

I. Instrucțiunea secțiunii economice (instrucțioară dșoara Tulia Bogdan) cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor și a pâinei; conservarea legumelor și e poamelor; curățirea și ținerea în ordine a locuinței; grădinaritul; spălatul, călcatul și îngrijirea rufelor; confecționarea rufelor; b) învățământ teoretic: economia de casă, chemia bucatăriei, contabilitatea; igiena, îngrijirea bolnavilor; literatura română.

Cursul acestei secțiuni e împărțit în: curs de toamnă dela 1 Septemvrie până la 31 Decemvrie, curs de iarnă dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie și curs de primăvară dela 15 Aprilie până la 15 Iulie.

Elevii, ai căror părinți sau îngrijitori nu sunt în S. bilu, au să locuiască în edificiul școlii, strada Baier Nr. 1 (edificiul „Albinei”).

Se primesc numai eleve, cari au implinit 15 ani și au terminat cel puțin școala elementară.

Instrucțiunea este exclusiv în limba română. Se conversează însă și în alte limbi, îndeosebi în limba maghiară și germană, dar numai în pauză și la masă.

Taxele prescise sunt: pentru cursul de toamnă au a solvi eleve interne 200 cor., cele externe 160 cor.; pentru cursul de iarnă (se primesc numai eleve interne) 230 cor.; pentru cursul de primăvară elevele interne 150 cor., cele externe 120 cor. Elevele, cari frecventează toate trei cursurile, solvesc pentru cursul de iarnă numai 150 cor. Taxele sunt a se solvi pentru fiecare curs în mod anticipativ.

Elevii interne au se aducă ou sine: saltea, plapomă, 2 perini, 2 schimburi pentru pat, 1/2 duzină din rufe necesare, 6 ștergere pentru bucatărie, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare. Șorturile pentru bucatărie și le vor face elevele înșeși: dar șorturi pentru casă au să aducă ou sine.

II. Instrucțiunea secțiunii industriale (instrucțioară dșoara Virginia Podobaș) cuprinde: cusut, croit, împletit ou mașina, tors și țesut.

claritate. Iată, de pildă, cum definează Șaguna noțiunea dreptului canonic:

— „Dreptul canonic sau bisericesc este învățătura, care cuprinde regulile, după care năravurile creștinilor și dreapta cinstire se ocârmuiește”.

Definiția aceasta, firește, astăzi nu mai corăspunde cerințelor științifice, după cum n'a corăspuns nici când a ieșit din peana lui Șaguna. Dar pentru mintea aceloră, cărora se îndreaptă cartea, se putea oare da o definițiune completă și științifică? Dimpotrivă e de admirat, cum știa Șaguna, — care la venirea sa în Sibiu abia vorbea românește cum se cade, — să-și potrivească stilul după înțelegerea cetitorilor, chiar și în cestiuni de știință înaltă.

De incheiere notăm că *Elementele dreptului canonic* s'au tipărit cu litere cirilice, nefiind introdus încă la noi alfabetul latin.

Indată după manualul acesta Șaguna mai scoate o cărticică de cuprins canonic, supt titlul: *Cunoștințe folositoare despre trebile căsătorilor, spre folosul preoților și al scaunelor protopopești, întocmite prin Andreiu Baron de Șaguna, Episcopul diecesan etc. Sibiu, Tip. diecesană, 1864.*

Broșura aceasta de 43 de pagini, tipărită tot cu litere cirile, se poate considera ca un adaus întregitor la *Elementele dreptului canonic*, din care lipsea tocmai partea aceasta practică a legislațiunii bisericești privitoare la căsătorie. La compunerea ei prin urmare iarăși nu se puteau avea în vedere scopuri științifice, cât tocmai scopul practice,

respective trebuința de a da în mâna scaunelor protopopești, ca cele dintâi instanțe judecătorești în afacerile matrimoniale, o călăuză îndreptătoare ou privire la treptele de înrudire și despărțenii.

Astfel, la început se ocupă de partea dogmatică și socială a căsătoriei arătând importanța ei în biserică, în stat, în societate și pentru singuraticul individ. Însemnătatea aceasta o pune în legătură ou valoarea ei dogmatică, după care căsătoria este așazăată de mântuitorul Cristos ca o taină mare și sfântă a legii celei nouă. După ce explică amănunțit înțelesul „tainei”, arată condițiunile canonice și dispozițiunile legii civile, pe temeiul cărora legătura căsătoriei este validă și precizează în 33 de puncte legalitatea căsătoriei și motivele canonice pentru desfacerea ei. Pe urmă, într'un articol special, dezvoaltă procedura judecătorească a *soboarelor protopopești* în cauzele matrimoniale. La sfârșit, după ce expune formele, ce trebuiesc observate la „bună învoire” și la logodnă, înșiră canoanele și legile civile privitoare la cununie.

Așa cum e scrisă, cărticica această — din care iarăși se desface îngrijirea cea neadormită a lui Șaguna pentru peoțime — se poate întrebuița încă ou mult folos, chiar și astăzi, după ce legea despre căsătoria civilă a schimbat încâtva praxa bisericească din trecut.

Aceste două scrieri formează însă numai începutul lucrării lui Șaguna pe terenul canonic literar și temelia operelor sale de mai târziu.

În decurs de câțiva ani trebuințele didactice se sporesc, iar cunoștințele canonice ale lui Șaguna, mai ales în toiu luptelor pentru recăștigarea metropoliei, se lămuresc, se îmbogățesc și se consolidează, pentru ca la anul 1868, deodată ou izbânda acestor lupte, să apară în forma unei opere canonice, mult superioare celor de mai înainte.

Lucrarea aceasta a și apărut la anul 1868 purtând titlul: *Compendiu de dreptul canonic al unei sfântei sobornicești și apostolești Biserici, compus de Andreiu Baron de Șaguna, arhiepiscop și metropolit etc. etc. Sibiu, Tip. arhid. 1868.*

Opul acesta, întocmit tot ca manual didactic dar cu mai larg aparat științific, Șaguna l-a scris mai ales în vederea organizării pe baze canonice a bisericei sale, a cărei metropolie eră acum fapt implinit și a cărei înaintare trebuia acum asigurată prin o înțeleaptă ocârmuire a afacerilor ei interne. Iar, spre scopul acesta, clerul trebuia și mai bine introdus în cunoștința canoanelor și a legislațiunii bisericești. La alcătuirea opului acestuia Șaguna avea deci înaintea ochilor iarăși, deoparte *trebuințele didactice* ale seminarului teologic, de alta *trebuințele intelectuale* ale clerului său întreg. Faptul acesta îl denotă și împrejurarea, că lucrarea e închinată de Șaguna, în semn de dragoste arhierescă ca și părintească, „clerului și poporului său”.

(Va urma).

Elevele pot fi interne și externe. Cele interne au să solvească pentru întreținere o taxă lunară de 50 cor. și didactru lunar de 10 cor., cele externe didactru lunar de 10 cor. Elevele străine, la cererea lor, pot fi dispensate de didactru.

Elevele interne au să aducă cu sine: saltea, plapomă, 2 perii, 2 schimburi pentru pat, jumătate duzină din rufe necesare, piepten, perie pentru cap, perie pentru dinți, hainele necesare.

Cursul se începe în mod regulat la 15 Septembrie n. și se termină la 15 Iulie n. Alte informațiuni se pot primi dela:

Comitetul

„Reuniunii femeilor române din Sibiu”.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocări.

P. T. membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” din desp. Abrud-Câmpeni, precum și toți sprijinatorii cauzei culturale, se invită a participa la adunarea cercuală ce se va ține la Duminecă, în 1 August nou 1909 la orele 11 a.m. în comuna Bucium-șasă.

Program:

1. Participarea la serviciul divin.
2. Deschiderea adunării cercuale.
3. Raportul despre activitatea comitetului cercual, raportul casarului și statorirea bugetului pe 1909/10.
4. Alegerea unei comisii pentru încasarea taxelor și pentru înscrierea de membri noi.
5. Disertațiuni populare anunțate presidiului cu 5 zile înainte de adunare.
6. Propuneri făcute conform statutelor.
7. Alegerea a 2 delegați pentru adunarea generală a „Asociațiunii”.
8. Verificarea procesului verbal și încheierea adunării.

Din ședința comitetului cercual ținută la 28 Iunie 1909.

Romul Furdul
direct. desp.

Demetriu Goia
secret. desp.

Ca delegat al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” însărcinat cu organizarea desp. săptămânului Agnita, constatător din comunele: Aposdorf, Bărgăș, Hendorf, Iacobeni, Covăș, Șulumberg, Măgărei, Moardăș, Metigdorf, Netuș, Ighisidorf, Proștea, Roja, Șeldorf, Șalcău, Zlatna, Agnita, Nouștat, Vecerd, Vărd, Veseud, Băroul, Boholt, Seliștat, Bruiu, Valendorf, Felmer, Gherdeal, Calbor, Cincosor, Șomărtir, Mucundorf, Merghindeal, Rodbav, Șoars, Cincul mare, Tosrole, Teșina, Retișdorf, Sona și Hundrubechiu, prin aceasta invit pe toți intelectualii și fruntașii din comunele mai sus înșirite, cari se interesează de înaintarea în cultură a poporului român, la adunarea de constituire a despărțământului, ce se va ține la Duminecă, în 1 August st. n. e. c. la 1 oră d. s. în sala restaurantului „Frank” din Agnita cu următorul program:

1. Deschiderea adunării.
2. Constituie biroului.
3. Inscrierea de membri.
4. Alegerea comitetului cercual.
5. Eventuale propuneri.
6. Verificarea procesului verbal.

Agnita, 29 Iunie st. n. 1909.

Ioachim Muntean
protopop.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători „Naso. S. Ioan Bot.” numărul proximal ziarului nostru apare Vineri la orele obicinuțe.

Vizita Arhiducelui moștenitor la Sinaia. Alteța Sa Arhiducele Francisc Ferdinand și soția sa Prințesa Sofia de Hohenberg vor sosi cu un tren special la Sinaia, Sâmbătă d. a. la orele 4 (în 10 Iulie n.) Auguștii oaspeți vor fi întâmpinați la Predeal de dl general Crăinicescu, de prefectul județului, de directorul siguranței generale a statului, de autoritățile locale și de ministrul plenipotențiar austro-ungar. La gara Sinaia oaspeții vor fi primiți de M. S. Regele Carol, de principesa moștenitor și principesa Maria, de principesa Carol, principesa Elisabeta, toți dñii ministrii cu dñele și membrii corpului diplomatic. O companie de vânzătorii va da onorurile, iar muzica militară va cânta imnul *Gott erhalte!*

Parastas pentru Șaguna. Eri, Duminecă, după sfânta liturghie, s'a oficiat în catedrală parastas pentru odihna sufletului marelui arhiepiscop Andrei baron de Șaguna. Era să se țină Marți, ca totdeauna în trecut, în ziua morții nemuritorului Arhiepiscop și Metropolit, dar s'a amânat pe eri, ziua încheerii anului școlar la seminarul „Andraian”. Parastasul a fost oficiat din partea I. P. S. Sale Domnului Arhiepiscop și Metropolit Ioan Meșianu, asistat de Preacuvioșii Lor Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit, vicar arhiepiscopesc, Dr. Eusebiu R. Roșca, protosinel, director seminarial, Dr. M. E. Cristea, protosinel, asesor consistorial, de protopresbiterii Mateiu Voileanu, Nicolae Ivan, Dr. I. Stroia, de presbiterul Dr. A. Crăinicescu și de diaconii D. Câmpian și Dr. V. Stan. Răspunsurile înduioșătoare le-a dat corul elevilor seminariali, condus de dl profesor T. Popovici.

Adunarea generală a „Asociațiunii”. Comitetul central al „Asociațiunii” a luat hotărâre în ședința din urmă, ținută Joi d. a. ca adunarea generală a „Asociațiunii” să se țină anul acesta în Sibiu, în 12 și 13 Octomvrie n.

Distincție. Maiestatea Sa Monarhul nostru a conferit președintelui republicii franceze, dlui Fallières, marea cruce a ordinului sf. Stefan.

Convocare. În înțelesul §-ului 17 din „Regulamentul general al secțiilor științifice-literare ale „Asociațiunii” convoc prin aceasta pe onorații membrii ai secțiilor pe ziua de Mercuri în 14 Iulie st. n. la 10 ore a. m. la ședința plenară ordinară, care se va ține în sala de ședințe a biroului „Asociațiunii” cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea ședinței plenare la ora 10 a. m. 2. Raportul secretarului literar către ședința plenară. 3. Stabilirea ordinii de zi. 4. După amiază ședințele singuraticelor secții. Sibiu în 28 Iunie 1909. Presidentul Asociațiunii: Iosif Sterca Șuluțu.

Inbilenul Luther. În Geneva s'au început Sâmbătă serbările mari ale aniversării nașterii lui Luther, întâmplată înainte cu 400 de ani. Din Ungaria au mers pentru a participa la serbări doi episcopi calvini, cu o suită de 86 credincioși.

Examenul de maturitate la institutele din Sibiu l-au făcut cu succes în zilele acestea următorii tineri români: a) la gimnaziul de stat: Suba Petru, Togan Cornel, Tulea Eugen și Vintilă Avram; b) la gimnaziul săsesc: Barcean Achil, Barcean Andrei și Stefan Ulpian; c) la școala reală săsesc: Ivașcu Cornel și Maniu Victor.

Alexandru Mocsonyi, fiul regretatului Eugeniu de Mocsonyi, a făcut rigorosul al doilea cu preceleanță la universitatea din Budapesta, iar fratele său mai mic Ionel a dat cu succes examenul de pe cl. VII gimnazială.

Regele Portugaliei va veni în vara aceasta la Ischl, ca să se prezente Maiestății Sale Monarhului Francisc Iosif. Se anunță că vizita tinărului rege Manuel din Portugalia stă în legătură cu fidanțarea cu una din nepoatele domnitorului nostru, și anume cu arhiducesa Elisabeta, fiica arhiducelui Francisc Salvator și a arhiducesei Valeria.

Examenul de maturitate la școala comercială superioară română din Brașov s'au terminat Mercuri, săptămâna trecută. Au fost prezidate de protopresbiterul Vasile Voinea, ca comisar consistorial. Reprezentant al ministrului de culte a fost domnul N. Putnoky, director gimnazial, iar al ministrului de comerț domnul W. Paul, presidentul camerei comerciale din Brașov. Au fost admiși la examen 25 de elevi, dintre cari unul a dat examenul cu foarte bine, 5 cu bine, 14 cu suficient, iar 5 au fost relegați pe câte trei luni. Vor emendă în Septemvrie.

O serbare izbită în amintirea lui Eminescu s'a ținut în Arad, unde a luat parte un număr public din oraș și din împrejurime. În trei conferențe, nu prea lungi, dar bine întocmite, din Gh. Popp, V. Stanciu și C. Bucșa au zugrăvit viața poetului din deosebite puncte de vedere. S'au recitat „Luceafărul” și „Doina”, interpretate de dame din societatea Aradului. Corul teologilor a cântat: „La mijloc de codru des”, și „Somnoroase păsărele”. La vioră s'a cântat piesa „Mai am un singur do”.

Congresul învățătorilor. În a doua capitală a țării românești se va ține al șaselea congres învățătoresc în zilele de 28—30 Iunie v. Din programa acestui congres al învățătorilor din România însemnăm: Raportul asupra memoriilor prezentate în chestiunea activității extrașcolare a învățătorului: Care sunt activitățile sale extrașcolare, și care nu? Cum s'ar putea organiza și întreține corul școlii, excursiunile și teatrul școlar? Ce rol să păstreze învățătorul în conducerea băncilor populare, meșezinelor de consum, lăptăriilor ș. a.?

Steinheil. Procesul faimoasei doamne Steinheil se va pertracta în Octomvrie.

Mersul holerei din capitala Rusiei în dimensiuni tot mai mari. Pe fiecare zi sunt 80—90 cazuri noi, cu 20—30 decese zilnice. Numărul bolnavilor de coleră în Petersburg este deja peste 800.

Poliția din Stockholm, cu prilejul vizitei țarului în Suedia, a luat ca de obicei aspre măsuri, ca publicul să fie împedecat de a se apropia prea tare de suveranul rușilor. Străzile dela port până la palat au fost ocupate de jandarmi. Raportorii de ziare, dacă nu se conformau ordinilor poliției, ci plecau la port spre a fi de față la sosirea țarului, erau arestați. Cordoane de soldați au fost postate în jurul palatului și nu permiteau nimănui să se apropie de palat. Toate vapoarele trebuiau să stea la distanță respectabilă de vaporul țarului. Așa oăltorește un împărat în secolul al XX-lea!

La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor români din Sibiu au mai dăruit: Ionel și V. Vitoria Boiu, 2 cor.; Toma Maneiu, căp. 20 bani; Dr. Vasile Cucu, medic, 40 bani; Toma Iancu, 1 cor.; Emil Vințel, 20 bani; Ambrosie Bacu (București) 1 cor.; dna Ana Pope, văduvă de adv. 1 cor.; Belk, 60 bani și Micrica Tordășianu, 10 bani.

La ordinea zilei sunt sinuciderile școlarilor, la toate națiile, până și în România. Se pare, că generația de acum a tinerimii de pretutindenea crește în idei tot mai egoistice, și ar vrea să trăiască o viață absolut fără jertfe, fără ideal moral și fără nici un gând de viitor. Și fiindcă se convinge repede despre neputința unei asemenea vieți, hotărâră a imediat e lăuat: cu un gest teatral băieții își fac sfârșitul, se împușcă, ori se învenineză, ori se aruncă sub roatele unui tren... Părinți și profesori s'au luat d'un gând și și bat capul să afle remediu. Chestia s'a discutat și în camera f'ancez, și s'a desbatut și în alte locuri, bunăoară în Austria, unde în zilele trecute s'a întâmplat de un școlar s'a omorât chiar în școală, pe datace s'a văzut căzut dintr'un studiu. Din acest incident autoritatea școlară a făcut ministrului de instrucție austriac o propunere destul de înțeleaptă, și adevă: Pentru a înlătura iritațiile, adesea foarte mari, ale școlarilor, când la sfârșitul anului școlar li se dau atestatele, d'acum înainte astfel de atestate să nu mai fie distribuite elevilor, ci să fie trimise prin poșta părinților. Firește, părinții ar putea, în cazul acesta, prin purtarea lor să potolească iritarea copiilor, și să împedecă unele nenorociri.

La fondul văduvelor și orfanelor, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: dna Ana Pope văduvă de avocat, în loc de cunună pe cociugul mult regretatului Dr. Aurel Mureșianu, 4 cor.; Romul Botezan frv., 20 bani; Dr. Lucian Balint, candidat de avocat 1 cor.; Moise Frățilă, director școlar (Reșinar) 20 bani; Un binevoitor 1 cor. și Victor Tordășianu, prezident 10 bani.

Dela un examen. Un tată și o mamă (cam rea de gură și certărească) la sfârșitul unui examen s'au apropiat de domnul învățător, să l întrebe, dacă e mulțumit ori nu cu progresul fetei lor. Învățătorul a răspuns că fetea e silitoare, însă „limba mamei” n'o prea învăță. Tatăl cu o privire întunecată la soția sa, îi zice: „Limba aceea nici să n'o învețe!”

Cărți și reviste.

Candela, foaie bis. lit., red. de Dr. E. Voitschi și A. A. Manasiyrski, a apărut nr. 6 pe Iunie 1909 cu următorul cuprins: Viața și act. s. ap. Paul de Dr. V. Gheorghiu. Plângerile lui Ieremia de Dr. O. Isopescul. Virtutea creștină de C. Morariu. O serie de cuvântări ocazionale de R. Bărgăuanu. Text rusesco. Comunicări. Întrebări și cazuri pastorale. Cronică. — Abonamentul: 8 cor. pe an. Adm.: Dr. T. Tarnavski, Cernăuț, str. Chereșcul 7.

„Luceafărul” Nr. 13 a apărut cu următorul cuprins: Titu Maiorescu: Eminescu. M. Eminescu: Dintre sute de catherine (poezie) I. L. Caragiale: în Nirvana. I. Boria: „Floare albastră” (poezie). Maria Cunțan: M'hail Eminescu (poezie). Al. Vlahuță: Amintiri despre Eminescu Al. Ciura: Geneza unei critici. Veronica Micle: Lui Eminescu (poezie). Ecaterina Pitiș: Cântecul frunzelor (poezie). M. Eminescu și I. L. Caragiale: Fragmente. Em. Gârleanu: Ioan Creangă și M. Eminescu. E. Hodoș: Frunze, flori și codru. Ioan Slavici: Eminescu-Omul. I. Boria: Cuvânt ocațional în amintirea lui Eminescu. Cronică: Comemorarea lui Eminescu. Din viața lui Eminescu. „Poporanismul” lui Eminescu. † Dr. Aurel Mureșianu. Sesiunea generală a Academiei române. Noi membri ai Academiei române. „Săzătoarea” la Cernăuț, în Bucovina. Statuia lui Ioan Creangă. Știri. — Poșta redacției. — Poșta administrației. Ilustrațiuni: M. Eminescu la 1880—1883. Mama și sora lui Eminescu. Carte dăruită prietenului său Creangă. Ultima fotografie alui Eminescu (1887—1888). Mormântul lui Eminescu (cimitirul Bellu, București). Eminescu la 1884—5. M. Eminescu. Gh. Eminovici. Dr. A. Mureșianu.

„Minerva”, institut de arte grafice și editură în București, a mai tipărit următoarele cărți: C. Negri, Versuri, Proză, Serisori, cu un studiu asupra vieții și scrierilor sale, de E. Gârleanu. Prețul 1 leu 50 bani. Poesii de Ecaterina Pitiș, Prețul 1 leu 50 bani. Din Biblioteca Minervei a apărut apoi broșura numărul 37 Din Bătrâni, de I. A. Candrea, numărul 38 Strigoii Carpaților de Al. Damas-tatăl, traducere de Anghel și Iosif, și numărul 39, Voia mării, de Ioan Adam. Prețul fiecărei broșuri 30 de bani. Se pot comanda și dela librăria noastră arhidiecezană.

Revista învățătorilor și învățătoarelor din România, a apărut nr. 12 pe luna lui Mai 1909. Cuprinde: Zile de sărbătoare de G. Vlădescu. Solidaritatea corpului didactic de P. Popescu. Constatări și îndemnuri de D. Bujiță. O învățătură adâncă de E. Patrioicu. Programul congresului. Noul abecedar de St. Chivu și N. Teodorescu. Scrisoare de R. Cristescu. Învățătorii și politica de D. Tuni. Cronică de Vlădescu. Ecouri etc. Abonamentul 5 lei pe an. Administrația Pr. Aramă, revisor școlar în Târgoviște.

Curs pentru pantofari.

La școala de specialitate a pantofarilor din Sibiu anul școlar 1909/1910 se începe la 1 Sept. n. c., pe când devin vacante și 18 stipendii de câte 10 cor. lunar.

Cursul ține pentru învățacei 3 ani, iar pentru calfe numai 5 luni.

Elev ordinar (învățacei) poate fi acel individ, care a absolvit cu succes 4 cl. elementare, a împlinit al 12-lea an de vârstă și e bine dezvoltat și n'are defecte trupești. Se mai primesc la cursul de 5 luni și calfele (măiestrii) cari exorcită meseria, dacă dispun de calitățile înșirate.

Elevii (calfele) din provincă (cu loquinta afară de Sibiu) se pot încuarta în internatul ce stă în legătură cu școala.

Deslușiri mai detaliate dă cu plăcere dl director Schuster Martin (Sibiu, strada Sag Nr. 29), la care sunt de a se adresa și cererile de primire, cel mai târziu până la 15 Iulie n. c.

Între stipendii și ajutoare se numără și câteva create de Vev. consistor arhidiecezan, pentru calfe și învățacei.

Atragem luarea aminte asupra acestui curs.

Sibiu, 28 Iunie n. 1909.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Victor Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Nr. 335—1909

[201] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățător din Petrifalau, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: salar 600 cor., quartir și grădină. Salarul se va întregi la suma minimală prin ajutor dela stat.

Cel care va fi ales e dator a ținea în Dumineci și sărbători și strana în biserică.

Concurenții au a-și înainta în termenul deschis cererile instruite conform normelor din vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterat, precum și a se prezenta înainte de alegere în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Sebeș, 19 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterat al Sebeșului.

Sergiu Medean
protopresbiter.

[202] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători la școlile populare gr.-or. române din comunele mai jos numite, în protopresbiteratul Agnitei, se scrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Bărgăș, cu salar de 600 cor. din cassa bisericii, care cu anul 1910 se va urca la suma prescristă de noua lege școlară, și quartir corespunzător în edificiul școlii.

Coveș, cu salar de 600 cor. solvabil în rate lunare anticipative, care la 1 Iulie 1910 se va urca la suma de 1000 cor. din mijloacele bisericii, quartir natural în edificiul școlii și folosirea grădinei prescristă de legea școlară. Cuincunalele se vor computa numai dela intrarea în serviciul acestei școli. Preferiți vor fi cei care vor forma un cor cu tinerimea adultă, pentru care li se va da o remunerație deosebită.

Doritorii de a ocupa vre-unul din acestea posturi, să-și aștearnă cererile instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu și să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din respectiva comună spre a face cunoștință cu poporul și a-și arăta dexteritatea în cântări.

Agnita, 17 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterat:

Ioachim Muntean,
protopresbiter.

Nr. 380/909.

[181] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. I. Borgo-Bistrița, protopresbiteratul Bistrița, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile d. concurs instruite conform normelor în vigoare în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterat și până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral, după prealabila încunoștințare la oficiul protopresbiterat să pot prezenta înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și predica.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Bistrița în conțelegere cu comitetul parohial.

Blașfalău-de-sus la 1 Iunie 1909.

Vasile Bălan,
adm. prot.

Nr. 276—1909

[195] 2—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parohiei de cl. III-a Cigmău, tractul Geoagiu, conform ordinului consistorial Nr. 3714 Bis. din 1909 etc. să scrie din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh de clasa a III-a sunt cele fasonate la coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura sunt poftiți a-și așterne rugărilor de concurs instruite conform normelor din vigoare, în timpul arătat mai sus, subsemnatului oficiu protopresbiterat, având a se prezenta în parohie cu știrea protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sărbătoare, spre a se face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sfânta liturgie.

Orăștie, la 18 Aprilie 1909.

Oficiul protopresbiterat român gr.-or. al tractului Geoagiu.

Vasile Domaș,
adm. prot.

Nr. 723—1909

[198] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului II de învățător la școala confesională gr.-or. română din Boian se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 600 cor. din repartitie și 50 cor. relut de quartir și grădină.

Cuincunalele i-se compută începând dela alegere numai după 5 ani de serviciu neîntrerupt la această școală.

Concurenții la acest post au a-și așterne cererile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterat (u. p. Küküllővár) în termenul mai sus indicat, și sunt îndatorați a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sărbătoare în comună spre a cânta la biserică și a se cunoaște cu poporul.

Cetatea-de-baltă, 8 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Nicolae Todoran,
protopop.

799—1909

[199] 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățător din Șona, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt 600 cor. din repartitie, quartir și grădină, iar din 1 Iulie 1910 întregire dela stat la 1000 cor.

Alesul este deobligat a instrua elevii în cântările bisericesti și a cânta cu ei în Dumineci și sărbători răspunsurile liturgice și în caz de lipsă a ținea și strănă și școala de repetiție. Cuincunalele se compută după ani de serviciu dela aceasta școală.

Ceica doresc a ocupa acest post să-și aștearnă cererile subsemnatului și să se prezenteze în biserică spre a fi cunoscut de alegători, să știe din cântări și tipic.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Făgăraș, în 10 Iunie 1910.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 39/909

[191] 3—3

Edict de licitație publică.

Pentru renovarea bisericii gr. or. din Idicel sat (Idespatak) se publică licitație minuendă, care se va ținea Duminecă la 11 Iulie st. n. a. c. 2 oare p. m. în sala școlii confesionale din numita comună.

Prețul strigării e statorit în suma de 8997 cor. 79 fl., de-a care sumă computat reflectanții înainte de începerea licitației au a depune vadiu de 10% în numărar sau hârtii de valoare, adică 899 cor.

Se primesc și oferte închise.

Planul și preliminarul de spese cum și condițiile mai detaiate se pot vedea la oficiul parohial gr. or. din Idicel-sat în orice zi în oarele de oficiu.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a da întreprinderea la acel reflectant, care va oferi cele mai bune garanții fără privire la suma oferită.

Idicel-sat 14/27 Iunie 1909.

Comitetul parohial.

Anunț.

Aduc la cunoștința On. public, că mijlocesc acordarea a tot felul de **împrumuturi** cambiale, ipotecare (pe intabulare) cu obligații etc. la nou înființata bancă culturală „**Lumina**”; precum și **asigurări** după combinațiile cele mai avantajoase. De asemenea **cumpărări și vânzări** de realități de orice categorie. Dau informațiuni și lămuriri detaliate gratuit pe lângă trimiterea portului postal.

Agentura:

Victor Stoicoviciu

[150] 15— Sibiu, (Jungewaldstr. 2.)

Pentru tipografia arhidiecezană din Sibiu se caută

doi culegători

cari să cunoască perfect limba română, eventual și alte limbi. Se mai cere ca respectivii să fie în stare a efectui și lucrări de acidență. — Condiție sigură.

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie . . . C 3.—
Treptele formale ale învățământului (Ediția a doua) 1-60
Povești pentru anul prim școlar (lecțiuni după treptele formale) Ed II . . . 2-—
Carte de cetire a II-a —50
Noul Abecdar edit. II-a —40
Căluza noului Abecdar —20
Dr. Daniil P. Barciuanu. Vieța și activitatea lui —50
Lecții de psihologie 1-20
de didactică 2-40
Se pot procura dela

Librăria arhidiecezană.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lncrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [13] 19—52

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericesti, paramente recuisite de metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Balda-chine etc.** confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi **Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe** și a predat pentru orice comande

reprezentanța sa

Librăriei arhidiecezane, Sibiu,

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană (103) 14—52 se execută și încassările numitei firme.

Au apărut:

Compoziții românești de Tib. Brediceanu.

Doine și cântece.

(Voce și piano.)

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puil cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit ca mine nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boi
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo.)

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca în Banat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Tarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.
Hațegana.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4—
fr. 5—

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiu (Nagyszeben).